

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen 2024

Terveysvalvontajaosto 11.02.2025 § 4
668/11.00/2024

Valmistelija: terveystarkastaja Kirsi Puola, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kunnan tulee vuosittain arvioida valvontasuunnitelman toteutumista ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa lautakunnassa. Arvioinnissa tulee kuvata tarkastusten kattavuutta, tarkastusten ja näytteiden määrää valvontakohdetyypeittäin sekä valvonnasta saatujen tulojen kohdentumista.

Raision ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköön kuuluvat kunnat Raisio, Naantali ja Rusko. Valvontayksikössä toimii kuntien yhteinen kuusijäseninen terveystarkastajaosto. Yksi terveystarkastajista toimii vastuuhenkilönä, jonka tehtävänä on toimia mm. jaostossa käsiteltävien asioiden valmistelijana ja esittelijänä.

Henkilöresurssit

Valvontayksikön henkilöresurssit koostuivat seuraavasti: 5 terveystarkastajaa (joista yksi osa-aikainen), eläinlääkäri, osa-aikainen pieneläinhoitaja, toimistosihteeri (0,5 htv) sekä hallintotehtävistä vastaava ympäristöpäällikkö (0,4 htv). Valvontayksikön henkilöstössä on ollut tilapäistä vajetta alkuvuodesta. Toukokuun aikana tehtiin viimeisimmät rekrytoinnit ja kolme virkaa saatiin täytettyä. Vakituisen henkilöstön lisäksi kesä - elokuussa työskenteli terveystarkastajan sijainen.

Turun kanssa on yhteinen valvontaeläinlääkäri. Kesäaikana, kun valvontaeläinlääkäri oli poissa, terveystarkastajat hoitivat myös akuutit eläinsuojeluvalvonnan tehtävät. Syksyllä 2024 Turkuun on palkattu toinen valvontaeläinlääkäri. Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa on sopimus hyötyeläinlääkärin päivystyksen ja sijaisuuksien järjestämisestä. Vuonna 2024 sen osuus oli 0,5 htv, (suunnitelmassa 0,36 htv). Pieneläinpäivystys on järjestetty yhteistyössä lähikuntien kanssa ja sitä hoiti yksityinen yritys Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy. Raision osuus pieneläinpäivystyksestä on n. 1 htv, (suunnitelmassa 0,2 htv).

Liedon, Turun ja Uudenkaupungin kanssa on sopimus elintarvikevalvonnan eläinlääkäriyhteistyöstä vähentämään haavoittuvuutta ja mahdollistaa tehtävien keskeytyksettömän hoidon loma-aikoina ja esimerkiksi kiireellisissä tapauksissa poissaolotilanteissa.

Valvontayksikön koko oli noin 8,6 htv (henkilötyövuotta).

Työaika jakautui vuonna 2024 toimialoittain seuraavasti, (suunnitelmassa olleet henkilötyövuodet suluissa):

Työajan jakautuminen

Elintarvikevalvonta	2,34 htv	(2,64 htv)
Terveysturvajelu	2,59 htv	(2,79 htv)
Tupakkavalvonta	0,07 htv	(0,07 htv)
Eläinlääkintähuolto	2,73 htv	(1,86 htv)
Palvelusihteeri	0,50 htv	(0,50 htv)
<u>YTH johtaminen</u>	<u>0,40 htv</u>	<u>(0,30 htv)</u>
Yhteensä	8,62 htv	(8,16 htv)

Elintarvikevalvonta

Valvontayksikön alueella on 437 elintarvikevalvonnan kohdetta ilman alkutuotantopaikkoja. Vuonna 2023 kohteita oli 433. Ruokavirasto on antanut ohjeistuksen säännöllisen valvonnan piiriin kuuluvien kohteiden tarkastusten määrästä ja tarkastuksiin kuluva ajasta. Valvontatarpeeseen vaikuttavat toiminnan luonne, laajuus sekä valvontahistoria. Riskinarviointiin perustuvien elintarvikevalvonnan tarvittava tarkastusten määrä suunnitelmassa oli 281 tarkastusta.

Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 201 kpl, joten suunnitelman toteutuma oli 72 %. Seuranta-/jälkitarkastuksia tehtiin 43 (18 % tarkastuksista) ja suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia 6 kpl. Toimipaikkojen tarkastusten kattavuus oli 39,24 %, Lounais-Suomen alueen keskiarvo oli 23,18 %. Elintarvikkeita koskevia yksittäisiä kuluttajavalituksia tuli yhteensä 15 kpl.

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla keskityttiin valtakunnallisiin painopisteisiin, kuten lämpötilojen hallintaan ja jäljitettävyyteen, mutta myös tilojen ja rakenteiden puhtauteen ja kunnossapitoon, tuotanto- ja käsittelyhygieniaan, elintarvikkeista annettaviin tietoihin, henkilökunnan toimintaan ja omavalvontaan. Ruokaviraston valvonnan painopisteenä 2024 oli myös elintarvikeketjun rikosten torjunta, josta saatiin koulutusta säännöllisesti vuoden aikana.

OIVA-tarkastusten (raporttien) arvosanat jakautuivat alueella seuraavasti (vuoden 2023 vastaavat tiedot sulkeissa):

Oivallinen A	43,4 % (44,3 %)
Hyvä B	37,1 % (37,2%)
Korjattavaa C	19,0 % (17,4 %)
Huono D	0,5 % (1,1 %)

Korjattavaa- arvosanan saaneissa kohteissa puutteet koskivat useimmiten lämpötilojen hallintaa, elintarvikkeista annettavia tietoja, tilojen ja rakenteiden kunnossapitoa ja puhtautta.

Näytteet

Elintarvikevalvonnan näytteitä oli suunniteltu otettavaksi 54 kpl.

Näytteenotto kohdistettiin lähinnä myymälöihin, jotka jauhavat itse jauhelihaa sekä laitoksiin. Näytteitä otettiin yhteensä 11 kpl.

Uusintänäytteitä haettiin kaksi. Lisäksi otettiin 3 kpl valtakunnallisiin projekteihin liittyviä näytteitä. Suunnitelman toteutuma 20 %. Laitoksissa

valvontaa kohdistettiin näytteenoton sijaan mm. omavalvonnan toimivuuteen.

Terveydensuojelun valvonta

Valvontayksikön alueella on 240 terveydensuojelun säännöllisen valvonnan kohdetta. Terveydensuojelun eri kohteisiin suunniteltiin tehtävän 97 tarkastusta. Tarkastusmäärä laski 92 tarkastukseen lopettaneiden kohteiden vuoksi. Terveydensuojelun valvontaa suunnattiin suunnitelman mukaisesti mm. kouluihin, päiväkoteihin ja majoitustoimintaan. Vuosittain valvontaa kohdistetaan myös uimarantoihin, uimahalleihin ja talousveden jakeluun. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 84 kpl eli toteutuma oli 91 %. Seurantatarkastuksia tehtiin kaksi.

Tarkastusrivien arvosanat jakautuivat alueella seuraavasti: A (vaatimusten mukainen) 84,5 %, B (pieniä puutteita) 15,1 % ja C (vaatimusten vastainen) 0,4 %. Vaatimusten vastaisuudet koskivat useimmiten ilmanvaihtoa.

Lisäksi suoritettiin suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia ja mittauskäyntejä 34 kpl. Näistä suurin osa on asunnontarkastuksia. Muita ovat mm. laivatarkastukset sekä valitusten ja kuntalaisten yhteydenottojen perusteella tehdyt tarkastukset.

Talousveden ja uimavesien valvontaan liittyvä näytteenotto toteutettiin suunnitelmien mukaan. Talous- ja uimavesinäytteitä otettiin yhteensä 276 kpl. Tähän on laskettu kaikki viranomaisvalvontaan kuuluvat näytteet, myös ulkopuolisen asiantuntijan ottamat näytteet. Suunnitelman ulkopuolisia näytteitä tai sinilevähavaintoja otettiin/tehtiin 36 kpl.

Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta

Suunnitelmassa oli varauduttu tekemään tupakkalain mukaista valvontaa elintarvikevalvonnan ja terveysvalvonnan tarkastuskäyntien sekä asiakasvalitusten perusteella.

Vähittäismyyntipaikkoja vuonna 2024 oli 42 kpl, joista suunniteltiin tarkastettavan 20 kpl. Tupakkalain mukaisia tarkastuksia tehtiin 17 kpl ja seurantatarkastuksia tehtiin 4 kpl. Tupakkavalvonnan toteutuma oli 85 %. Tupakan myyntilupia myönnettiin 7 kpl. Terveysvalvontajaoston määräämiä tupakointikieltoja asuntoyhtiöiden parvekkeille annettiin 4 kpl. Nikotiinivalmisteiden myyntilupia myönnettiin 5 kpl, muuta valvontaa ei tehty.

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkintähuollon käynneistä on laadittu taulukko, joka on liitteenä. Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja -päätökset sekä terveysvalvontaohjelmien liittymisasiakirjat ja käynneistä syntyneet asiakirjat toimitetaan aluehallintovirastoon heti tarkastusten jälkeen.

Koulutus

Lainsäädännön muutokset ja ammattitaidon ylläpitäminen vaativat henkilöstön kouluttautumista. Henkilöstö kävi useissa eri toimialojen

koulutuksissa vuonna 2024. Koulutukset järjestettiin pääasiassa etäyhteydellä sähköisesti. Koulutuspäiviä kertyi yhteensä 44.

Maksutulot

Elintarvike- ja terveystarkastuksen ilmoitusten käsittelyistä sekä valvontamaksuista kertyi tuloja n. 63 000 €. Perusmaksuista kertyi tuloja 78 300 €. Tupakkatuotteiden vuosimaksuista 48 650 € ja nikottinikorvaustuotteiden vuosimaksuista 4 110 €. Eläinklinikalta klinikka- ja röntgenmaksuja kertyi 12 500 € (alv 0%). Maksuista saaduilla tuloilla kompensoidaan valvontayksikön menoja.

Raportointi

Aluehallintovirastot, Ruokavirasto ja Valvira seuraavat kunnallisten valvontayksiköiden elintarvikevalvontaa sähköisen tietojärjestelmän (VATI) kautta. Tietoja kirjataan järjestelmään pitkin vuotta.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi tehdään helmikuun loppuun mennessä Lounais-Suomen aluehallintovirastolle, Ruokavirastolle ja Valviraan. Järjestelmään tulee liittää mm. toimielimen pöytäkirjanote suunnitelman toteuman käsittelystä.

Esittelijä	Terveystarkastaja Kirsi Puola
Päätösehdotus	Terveystarkastajaosto päättää hyväksyä annetun selvityksen vuoden 2024 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisesta. Suunnitelma on toteutunut elintarvikevalvonnan osa-alueella pääsääntöisesti (72 %), terveydensuojelun valvonnan osalta täysin (91 %) ja tupakkavalvonnan osalta pääsääntöisesti (85 %).
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.